

Ruprt Přecechtěl, kteremu sem slovensko prestavo za imenovane slike oskrbel, mi piše med drugim: „Upam, da bodo gospodje s temi moravsko-slovenskimi slikami iz dobe naše slave (Glanzperiode), iz dobe, ko so se prebivalci Velike Moravije pokristijanili, zadovoljni. Zelo verjetno je, da je bil na dvoru Svatopluka leta 874 med drugimi slovenskimi knezi, kateri so se z Bořivojem vred pri Svatopluku posvetovali, tudi knez Kocel, kateri je nad Slovenci vladal od l. 861 do 882. Kocel je prevzel vladarstvo za Privino, svojim očetom, kateri je obležal v vojski zoper Rastislava l. 861. Pri Kocelu, slovenskem knezi sta se sv. Ciril in Metod mudila ob svojem rimskem potovanju in sicer v njegovem gradu z imenom Mozburg (Blatni grad?) nad Celovcem.“ Na dalje pravi g. dr. Ruprt Přecechtěl, ki je objavil tudi zgodovino vseh cesarjev iz habsburg-lorenske rodovine in bil za to delo odlikovan z redom zlate krone: „Mnogo mi je mar za to, da si blagovoljnost in prijateljstvo p. n. slovenskih rodoljubov ne le samo ohranim, temveč vedno bolj in bolj vtrdim. Naj me oni izvolijo podpirati s tem, da si moja zgodovinsko-slovenska dela omislijo, potem bodem v stanu, še dalje delovati, ter izdati zgodovino Velike Moravije. Z zgodovino te države je pa v ozki zvezi zgodovina Slovenskega naroda v 7., 8. in 9. stoletju. Slovenski rodoljubi! naročite si toraj zgoraj imenovane slovenske slike ter pomagajte možu, da poravna svoje tiskarske stroške. Slovenski časniki naj pa blagovolijo navedene vrstice ponatisniti in svojim čč. bralcem priporočiti v podporo toliko vnelega pisatelja!

Z.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf se ženi in delajo priprav za gostovanje in kupujejo pohištva; akoravno je voditeljstvo njegovega dvora naročilo mnogo in dragih reči pri nekem Dunajčanju, ki ima po 300 delavcev, vendar judovsko-freimavrerski listi z dunajskim županom vred niso bili zadovoljni s tem ter so hoteli preiskovati, ali se ne naročuje kaj od inod; to je vendar uže čudovita predrznost dunajskih liberalcev in Judov — cesarjev sin bi naj pri njih povpraševal, kde ima kaj kupiti za se in svojo nevesto! — Slovenci na Kranjskem so se znebili Kalteneggerja uradnika in glavača vsem tamošnjim nemčurjem; predstavljen je na Dunaj; če še Vesteneka dalje odpravijo, so Slovenci za vselej rešeni najhujših zatirovalcev na Kranjskem; kajti odpadnik Dežman je osamljen. Prav hvale vredno pripravljajo se tamošnji Slovenci, da zmagajo pri volitvah v kupčijsko in obrtnijsko zbornico; od te zmage zavisna je zmaga Slovencev pri volitvi v deželni zbor kranjski. — V državnem zboru so nemški liberalci nameravali hud boj zoper ministerstvo pa niso nič opravili. Njih je samo 146, naših 183. Zato se je dovolilo finančnemu ministru rente izdati, če bo

treba. Načrt nove postave zoper oderuhe prepoveduje oderušstvo ter proti vsakemu, ki tirja več nego 10 %^o, z zaporom 1—6 mesecev ali s plažem 100—1000 fl. Minister za deželno brambovstvo je predložil več prememb vojaške postave na korist bogoslovcem, učiteljskim pripravnikom. Poslancev prusak Schönenerer svetuje število poslancev pomnožiti do 400 ter prenarediti volilni red tako, da bo vsak sam svoj človek, ako je 24 let star, imel pravico voliti. Kronawetter pa želi volilno pravico samo razširiti do 5 fl. direktne dače. Zoper ministra Konrada so posebno slovenski in česki poslanci, ker nič ne stori za izpeljavo tega, kar je državni zbor mu naročil gledé na slovensčino in češčino v uradih in šolah. Obljubil je baje poboljšati se. Bodemo videli. Državni zbor snide se zopet po praznikih dne 17. januarja. — Avstrijski škofje so imeli shod na Dunaji zlasti zavoljo šolskih razmer. — Ogerski državni zbor tirja civilni zakon. Minister Pauler mu je obljubil dotični postavni črtež narediti. — Od Zagreba do Banjeluke čutili so zopet več potresov. Krajina bo kmalu spojena s Hrvatsko. V Trebinji v Hercegovini stavijo katoličani novo cerkvo.

Vnanje države. Železni Bismark zahteva 40 milijonov za vojaštvo več kakor letos, Bavarci mu morajo 21.000 mož več dati; nove regimente pošilja na rusko mejo. Bismark je velika nesreča za Evropo; zavoljo njega delajo povsod večjih stroškov in večjih davkov. Zoper Jude vzdiguje se hud vihar na Nemškem; najbogatejši Jud, po imenu Bleichröder, je uže pete odnesel iz Berlina v Stuttgart. Od protestantovskega ministra Putkammerja tirjal je katoliški poslanec Windhorst, naj preneha s kaznovanjem, če je katoliški mešnik zakramente delil ali sv. mešo služil. Minister je odgovoril, da v to ne privoli, t. j. lutrovec in freimaurerji v pruskej Nemčiji hočejo pravo katoliško-krščansko vero zatrete. — Francoski poslanci so sklenoli sv. vero iz vseh državnih šol odpraviti; ministri pa uže usmiljone sestre izgaujajo, to pa iz bolnišnice, kder so bolenikom stregle 200 let. Žalostno. — V Irlandijo pošilja angleško ministerstvo vedno več vojakov. — Turki in Grki se uže prav pisano gledajo in pripravljajo na boj. — Rumanski minister Bratiano bil je v Bukareštu napaden; nek capin ga je hotel z nožem zabosti pa mu jo bilo še zabranjeno; minister je ranjen. — Stari Garibaldi hoče Grkom zoper Turka iti v pomoč s 7000 rudečesrajčarjev.

Za poduk in kratek čas.

Anton Magdič

doktor vsega zdravilstva, bivši zdravnik v Ormoži.

X. Dunaja vkrotiti Jelačič sam ni bil v stanu. Celo velikansko mesto bilo je v močno trdnjavo spremenjeno. Ko so vstajniki zmagali

cesarsko orožnico, je bilo na stotine jezér Bečanov dobro oborožanih; še le ko je prišel maršal Windišgrätz iz Českega, se je v strašni 4dnevni vojski (od 28. oktob. do 1. nov.) glavno mesto moralo vdati; in potem so prišli magjarski puntarji na vrsto. Ker so cesarski vojaki od vseh strani — od severja so celo junaški Rusi prišli na pomoč, — proti sredini (Buda-Pešti) Magjarske zemlje tiščali, bila so puntarska kardela tudi od slovensko-hrvaške meje nazaj potisnena in naši kraji bili so za naprej teh divjih sosedov rešeni.

Dr. Magdič, ko je nastopilo leto 1849, zbral si je tovaršico za svoje življenje, in našel je svojega blagega srca vredno družico. Koliko sreče ali bēde je odvisno od srečnega ali nesrečnega zakona, vidimo v stoterih izgledih. Izvolil je Jožefo Zajnkovičovo, rojeno v Ormoži 13. marca 1828 in je bil 4. febr. ž njo poročen. Oče Mat. Zajnkovič, rojen Središčanec, kder še sorodniki živijo, sami vrli narodnjaki, imel je usnjarno in lepo meščansko posestvo s prostornim ličnim hramom na trgu. Bil je značajan mož, pravi poštenjak, tudi več let mestni župan. Mati bila je Ana plem. Rosenfels. V Zajnkovičevem hramu vladal je lep red po stari krščanski navadi, kakor je sedaj po mestih le redko najti. Kratko rečeno: Dr. Magdičeva izvolitev bila je taka, da si boljše noben zakonski ne more želeti, ker prestala je izvrstno 30letno skušnjo. Oba zakonska vajena od mladostnih let izglednega krščanskega življenja, ustanovila sta družino, nad katero tudi angeli božji imajo veselje. Od 10 otrok še živi 6 in ti so sedaj radost in tolažba ljubi materi. 1) Alojzija roj. 1850 v Ljutomeru — vsi drugi v Ormoži — omožena z g. J. Šnaubelt, okraj. finančnim voditeljem v Muravi; 2) Janez roj. 1851, doktor zdravilstva, sedaj okrajni zdravnik v Ludbregu, 3. Sofija roj. 1853, sedaj materna desna roka, 4) Jovana roj. 1856 omožena z g. dr. Ant. Žižek v Ormoži 5) Anton, roj. 1865 gimnazijalec in Trezika roj. 1867. še domača šolarica. Rado se zgodi, po mestih bolj pogosto, kakor na kmetih, da oča vso odgojo otrok materi naloži, ali celo tujim rokam izroči. Vendar že naratna postava veleva, da oba, oča in mati, morata vestno sodelovati. Le tako je mogoče srečen uspeh pri odgojivosti dosegoti. Dr. Magdič, kateri je že kot dijak od 4. šole počeuši kot učitelj mnogih otrok iz različnih rodovin imel obilno skušnjo, nadzoroval je vedno celo odgojo svojih otrok in sicer z največjo natančnostjo. Vse se je moralo ob uri in pravem redu zgoditi. Vsi morali so ob uri vstati, vsi in vselej glasno moliti; šolarji se potem učiti in oča sam je vse šolske predmete vsaki dan ž njimi ponavljal. Da je blaga mati v vseh rečeh tako delovanje podpirala, se samo ob sebi razume. Bila sta, kar je pri odgoji otrok glavna reč, oča in mati vedno ena misel in eno srce. Taka odgojitev roditeljem prizadeva obilno truda in dela, vendar staršem prizajena ljubezen, katero blaži krščansko prepričanje,

da so otroci največji jim zaupani zaklad, vse rada stori. Kako srčno je dr. Magdič ljubil svoje otroke, naj navedem, kar mi je pravil prijatelj. Srečal ga je nekega dne med vinogradi, ko je šel Magdič obiskovat svojih bolenikov. Po sepih vtrijo navadno prve lepe rudeče jagode, gredé vtrga zdaj tu zdaj tam eno in skrbno devlje v posodico, ki jo skrito pod sukujo ima, da domov prišedši razveseli pridne otročiče in tako goji nasprotno ljubezen v nježnih srcih do ljubih roditeljev. Pa ne samo svojih, temoč vse otroke je dr. Magdič srčno ljubil in to je gotovo znamenje žlahtnega srca. Vsako leto bil je pričujoč pri šolski skušnji in tudi potem ko je nova postava stare navadne skušnje z darili odpravila, dr. Magdič nikdar ni zamudil priti, kedar je dekan imel izpraševanje in skušnjo iz krščanskega nauka. Bil sem pričujoč v Ormoži, ko so milostljivi knezoškof pred 2 letoma birmali in predvečer šolsko mladost iz krščanskega nauka izpraševali. Vsak, kateri je pri tej priliki videl dr. Magdiča, je moral soditi: ni osebe v celi fari, katero bi to izpraševanje bolj zanimalo, nego njega. Ves čas je bil zraven knezoškofa, zdaj pred Njimi, zdaj za Njimi, če kateri otrok ni znal hitro odgovoriti, mu je zašepetal na uho, in če ni zdalo, odgovoril je sam; — znal je namreč mali Slomšekov katekizem, se ve tudi velikega, do slednje pike, in kolika radost se je videla na njegovem obličji, ako je otrok vprašanje dobro zadel. Kot ud sv. Mohorjevega društva in Matice slovenske je imel za domače vedno zdravega berila, ko se nasproti v mnogih mestnih hišah mladini da berilo v roke, da se že mlada srca okužijo in premnogokrat celo ostrupijo. Tako je gojil pri svojih naroden duh in zavest. Vem iz gotovega vira, da je večkrat veleval svojemu sinu Janku, sedanjemu doktoru zdravilstva: žal bi mi bilo za vsak krajcar, kterege sem za teboj izdal, ako bi kedaj slišati moral, da si se svojemu slovenskemu narodu izneveril in postal nemškutar. Da se izogne tudi taki skušnjavi, ki močno vlada po nemškutarskih mestih in trgih na Slovenskem, nastanil se je menda za tega del pri naših zavedenih bratih Hrvatih.

(Dalje prih.)

Smešničar 51. Zaduži „Brencelj“ kaže podobno, kder je sv. Janez krstitelj naslikan z glavo ministra grofa Taafeja. Pred njim stojijo: Slovenci, Poljaci, Čehi, Rusinci, toraj sami avstrijski narodi slovanski ter ga vprašajo: zdaj bi pa uže radi vedeli, ali si Ti tisti, ki ima priti, ali nam je drugega čakati?

Razne stvari.

(Za nesrečne Zagrebčane) darovali so farani sv. Jurija v Slov. goricah 11 fl. Vitanjski farani 5 fl. 50 kr., farani sv. Andraša po č. g. župniku Šibalu 4 fl. 20 kr. Brašlovka fara 13 fl., farani Stoprčanje 2 fl., fara sv. Jurija na Tabru 5 fl. 50 kr.